

Дәріс № 11

Тақырып: Астарлық және аралық материалдар ассортименті

Астарлық материалдары киімді дұрыс емес жағынан безендіреді және оны тозудан және ластанудан қорғайды. Жұмыс кезінде төсемге арналған материалдар қатты үйкеліске ұшырайды. Олар сенімділік талаптарына жауап беруі керек - берік және тозуға төзімді; тозу кезінде жайлылықты қамтамасыз ететін эргономикалық талаптар; эстетикалық талаптар - сыртқы түрі жақсы болуы керек; технологиялық талаптар - өңдеу кезінде қиындық тудырмауы керек.

Астарлық материалдары келесі қасиеттерге ие болуы керек:

- жеңіл болу;
- тегіс бетке ие болу (киімді пайдалану ыңғайлылығын қамтамасыз ету үшін);
- абразияға төзімді болу;
- құрғақ және дымқыл үйкеліске, тердің әсеріне, ДСҰ-ға және басқа да әсерлерге төзімді бояуға ие болу;
- технологиялық өңдеу процесінде қиындықтар туғызбайды;
- тігістерде жіптердің үлкен төгілуі және жылжуы болмауы керек;
- аллергия тудырмаңыз;
- жақсы гигиеналық қасиеттерге ие болу;
- төмен мыжылу мүмкіндігі бар;
- электрлендіруге болмайды.

Астарлық материалдарына келесі талаптар қойылады: жеңілдік, жоғары тозуға төзімділік, жоғары беріктік, төмен шөгу пайызы, жақсы гигиеналық қасиеттер, бояу беріктігі, арзан баға.

Астарлы маталарға өнімнің мақсатына, маусымына және жыныстық-жас ерекшелігіне байланысты талаптар қойылады.

Астарлық материалдары келесі белгілер бойынша жіктеледі:

- 1) бірақ талшықты құрамы - х/б, Жібек, жарт/жібек, жүн (біртекті, аралас); жасанды үлбір;
- 2) өндіріс тәсілі бойынша-мата, трикотаж, мех;
- 3) иірілген жіптің немесе жіптің құрылымы бойынша;
- 4) материалдың құрылымы бойынша-тоқу немесе өндіріс тәсілі;
- 5) түс сипаты бойынша - ағартылған, боялған, түрлі-түсті.

Төсеу материалдары тозуға төзімділігі, бетінің тығыздығы және шөгу пайызы бойынша жоғарғы материалға сәйкес келуі керек.

Астарлы маталар: жеңіл - 90 г/м² дейін; орташа - 110 г/м² дейін және ауыр - 111 г/м² немесе одан да көп.

Жібек, жартылай Жібек, синтетикалық, мақта және жүннен жасалған маталар, жұқа тегіс синтетикалық тоқылған маталар, жасанды және табиғи аң терісі әр түрлі мақсаттағы киімдерге төсем ретінде қолданылады.

Бұл ассортимент сонымен қатар қалта маталарын және қалталарды төсеу үшін қолданылатын тоқылған маталарды қамтиды.

Жібек астарлы маталар 50-ден астам мақалалар шығарылады. Астарлы маталардың көп бөлігі негізгі және Үйректегі вискоза жіптерінен және басқа талшықтары бар вискоза жіптерінен жасалады. Нейлон жіптерінен және басқа талшықтармен Нейлон жіптерінің қоспасынан жасалған маталар аздаған мақалалармен ұсынылған.

Астарлы маталар тоқылған, атласты, атласты, ұсақ өрілген, ірі өрілген және жаккардпен өрілген. Астарлы маталардың жалпы санындағы ең үлкен үлес салмағы-тоқылған маталар.

Жолақ пен торға тоқылған және шанжан әсерімен тегіс боялған төсемдер шығарылады.

Альпака, дудун, дамасының классикалық төсеніш маталары.

Аралық материалдарының ассортименті

1. Жібек маталар

- талшықты құрамы бойынша-Вискоза (саржа, дудун, дамасы); Вискоза/ацетат (саржа, альпака); Вискза / полиэфир; Вискоза / капрон

- тоқу - тоқылған, зығыр

- негізгі қасиеттері-беріктігі, тегіс беті, жоғары тозуға төзімділігі. Вискоза маталары дымқыл болған кезде беріктігін жоғалтады, су мен будың әсерінен дақтар түзеді, тігістерде жіптердің ұсақталуы мен жылжуы, жақсы гигиеналық қасиеттері бар.

- қолдану-сыртқы киімдерді, қалталарды дайындауда төсем ретінде.

Жартылай Жібек маталар

- талшықты құрамы бойынша-Вискоза / мақта(саржа, сатин-дубль)

- тоқу - тоқылған

- негізгі қасиеттері-беріктігі, тегіс беті, жоғары тозуға төзімділігі, қатты төгілуі, тігістердегі жіптердің мыжылуы және жылжуы, жақсы гигиеналық қасиеттері, ылғалды беріктігінің жоғалуы, су мен будың әсерінен дақтардың пайда болуы

- қолдану-сыртқы киім өндірісінде төсем ретінде

Тоқыма

- талшықты құрамы бойынша-синтетикалық жіптер: полиамидті

- тоқу-жоқ (тоқу)

- негізгі қасиеттері-беріктік, созылу, жеңілдік, абразияға төзімділік, ұйқысыздық, тігістердегі төмен жылжу

- қолдану-ерлер шалбарындағы қалталарды төсеу, сыртқы киімдегі астар: куртқалар, плащтар

Жүн маталар

- талшықты құрамы бойынша-жүн, лавсан, вискоза және нитрон кенептерінің қоспасы (жүн мөлшері 28-43%)

- тоқу - тоқылған

- негізгі қасиеттері - жылудан қорғау, жеңілдік, беріктік, жақсы гигиеналық қасиеттер

- қолдану - сыртқы киімге арналған жылытқыш ретінде

Жасанды үлбір

- талшықты құрамы бойынша-вискозды профильді жіптер; полиакрилонитрилді талшықтар және лавсан және вискоза талшықтары қосылған; көлемді полиакрилонитрилді иірілген жіп

- тоқу-тоқылған жүн(Репс және зығыр); тоқылған жүн; тоқылған жүн

- негізгі қасиеттері - жылудан қорғау, жеңілдік, беріктік, жақсы тыныс алу

- қолдану – жылытқыш киім өндірісінде

Қолданылған әдебиеттер:

1. Орленко, Л.В. Конфекционирование материалов для одежды [Текст] : учебное пособие / Л. В. Орленко, Н. И. Гаврилова. - М. : Инфра-М, 2017. - 287 с.

2. Практикум по материалам для одежды и конфекционированию [Текст] : учебное пособие / В. И. Стельмашенко [и др.]. - М. : ФОРУМ:ИНФРА-М, 2019. - 144 с

3. Бессонова Н.Г., Бузов Б.А. Материалы для отделки одежды. учебное пособие Бессонова Н.Г., Бузов Б.А. - М. : ФОРУМ:ИНФРА-М, 2015. - 144 с

4. Конфекционирование материалов для одежды [Текст] : учебное пособие / Л. В. Орленко, Н. И. Гаврилова. - М. : Инфра-М, 2020. - 287 с.
<https://new.znanium.com/read?id=349442>

5. Практикум по материалам для одежды и конфекционированию : учебное пособие / В.И. Стельмашенко, Н.А. Смирнова, Т.В. Розарснова, Ю.В. Назарова - М. : ИД «ФОРУМ» : ИНФРА-М, 2019. — 144 с. — (Высшее образование). - ISBN 978-5-16-103571-9. - Текст : электронный. - URL: <https://new.znanium.com/catalog/product/1020702>

6. Новиков М.В., Разумеев К.Э., Андреева Е.Г. - Исследование свойств шкурок серебристо-черной лисицы и искусственного меха, имитирующего её окрас, для цифрового конфекционирования материалов для одежды
<https://e.lanbook.com/reader/journalArticle/572760>